

S A D R Ž A J

R a s p r a v e

Ivo Goldstein, O naravi bizantske prisutnosti na istočnoj-jadran-		
skoj obali 6—12. stoljeća	5—	12
△ Summary		13
Neven Budak, Hrvatska hodočašća u Aachen	15—	20
△ Zusammenfassung		21
Lovorka Čoralić, Izvori i literatura o povijesti cesta i puteva u sred-		
njovjekovnim hrvatskim zemljama i Bosni	23—	40
△ Riassunto		40
Mira Kolar-Dimitrijević, Utjecaj Prvog svjetskog rata na kre-		
tanje stanovništva i stočarstva na području Hrvatske i Slavonije. . .	41—	56
△ Zusammenfassung		56
Bogumil Hrabak, Regionalna i međunarodna trgovina Mlečana i		
Dubrovčana drvetom iz Senja (XIV—XVIII stoljeće)	57—	106
△ Riassunto		106—107
Petar Strčić, Ireditizam dr. Francesca Vidulicha (1819—1889) . .	109—	118
△ Riassunto		118
Branka Boban, »Nova Evropa« o Stjepanu Radiću	119—	148
△ Zusammenfassung		148
Franko Mirošević, Mir u Rapallu i događaji uz njegovu primjenu		
u južnoj Dalmaciji do 1928. godine	149—	167
△ Riassunto		168—169
Dragutin Pavličević, O djelatnosti podružnice gospodarskog dru-		
štva u kotaru Dugo Selo sredinom XIX. stoljeća	171—	179
△ Zusammenfassung		179—180
Ivan Očak, O sudbini obitelji jugoslavenskih emigranata »narodnih		
neprijatelja« u Sovjetskom Savezu	181—	205
△ Zusammenfassung		205—206

G r ađa

Mirjana Polić-Bobić, Dva izvještaja o naseljavanju muslimana u		
Liku i Krbavu	207—	209
△ Resumen		210
Lovorka Čoralić, Jedan ugovor o agrarnom poslovanju samostana		
Sv. Krševana na zadarsom području iz 1651. godine	211—	215
△ Riassunto		215—216
Ivan Jurisić, Primjedbe krajiških vlasti na popise šteta prouzroko-		
vanih u prekupskom dijelu posjeda zagrebačke biskupije u raz-		
dobaju od 1784. do 1793. kad je bio inkorporiran u Bansku Hrvatsku		
△ Zusammenfassung	217—	227
		227—228
Ivan Jurisić, Državna trivijalna škola u Lasinji (1868—1872) . .	229—	236
△ Zusammenfassung		236
Neven Budak, Dva izvještaja zanimljiva za povijest našeg iselje-		
nštva u Kanadi i SAD (god. 1913. i 1924.)	237—	260
△ Zusammenfassung		260

O c j e n e i p r i k a z i

Božena Vranješ-Šoljan, Stanovništvo gradova Banske Hrvatske na prijelazu stoljeća (<i>Igor Karaman</i>)	261—264
Pierre Vilar, Zlato i novac u povijesti 1450—1920 (<i>Mira Kolar-Dimitrijević</i>)	264—267
Fernand Braudel, Civilizacija kroz povijest (<i>Suzana Leček</i>)	267—270
Mihovil Pavlinović u politici i književnosti (zbornik) (<i>Franko Mirošević</i>)	271—275
Marijan Matička, Agrarna reforma i kolonizacija u Hrvatskoj od 1945. do 1948 (<i>Franko Mirošević</i>)	275—277
Analitika Zavoda za povjesne znanosti JAZU sv. XXVIII, Dubrovnik (<i>Ivica Prlender</i>)	277—278
Stjepan Krivošić, Stanovništvo Dubrovnika i demografske promjene u prošlosti (<i>Ivica Prlender</i>)	278—279
Nenad Vekarić, Pelješka naselja u 14. stoljeću (<i>Ivica Prlender</i>)	279—280
Beno Kotruljević, O trgovini i savršenom trgovcu (<i>Timur Križak</i>)	280—282
Nenad Fejić, Španci u Dubrovniku u srednjem veku (<i>Ana Kostelac</i>)	283—284
Vjesnik Historijskog arhiva Rijeka 32/1990 (<i>Petar Strčić</i>)	284—286
Grobnički zbornik 1/1988 (<i>Petar Strčić</i>)	286—288
Darinka Munić, Prezimena kastavskih obitelji i pojedinaca iz 1723. godine (<i>Petar Strčić</i>)	288—290
T. Blažeković — M. Noršić, Podaci za bio-bibliografiju Josipa Završnika — Josip Završnik (<i>Petar Strčić</i>)	291—292
Miroslav Bertoša, Zlikovci i prognanici (socijalno razbojništvo u Istri u XVII. i XVIII. stoljeću) (<i>Lovorka Čoralić</i>)	293—294
Iljas Hadžibegović, Bosanskohercegovački gradovi na razmeđu 19. i 20. stoljeća (<i>Husnija Kamberović</i>)	294—296
Biograd i njegova okolica u prošlosti (<i>Lovorka Čoralić</i>)	296—298
Ivan Pederin, Mletačka uprava, privreda i politika u Dalmaciji (1409—1797) (<i>Lovorka Čoralić</i>)	298—300
Alfonso Cvitanović, Otok Iž (<i>Lovorka Čoralić</i>)	300—302
Dušan Kos, Bela Krajina v pozнем srednjem veku (<i>Lovorka Čoralić</i>)	302—303
Dvor na Uni, od prijeslavenskog doba do naših dana, knj. I (<i>Ivan Jurišić</i>)	303—306
Josip Barbarić, Zapisi poglavarstva slobodnog i kraljevskog grada Varaždina, sv. I (<i>Renata Labaš</i>)	307—308
Znanstveni skup »Ognjeslav Utješenović Ostrežinski (1817—1890)« (<i>Suzana Leček</i>)	308—311
Diethelm Blecking (Hg), Die slawischen Sokolbewegung (<i>Dragutin Pavličević</i>)	311—313
Oesterreichisches Ost- und Südosteurpa-Institut (<i>Dragutin Pavličević</i>)	313—315
Nikola Čolak, Regesti marittimi croati (Hrvatski pomorski registri) I (<i>Berislav Grgin</i>)	315—316

UDK 949.713

ISSN 0351-2142

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 24

Z A G R E B
1991.

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSku POVIJEST

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNi UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Zagreb — Humanističke i društvene znanosti, Zagreb, Krčka ul.1

Časopis izlazi jednom godišnje

Izdavanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti, tehnologije i informatike.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu R Hrvatske br. 6859 1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja porza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije R Hrvatske pod br. UP-547 2 — 84 — 1984.

R A D O V I 24

Za izdavača
dr. Nikši Stančić

Tehnički urednik
Franjo Čuješ

S U R A D N I C I U O V O M B R O J U

BOBAN mr. BRANKA, Zavod za hrvatsku povijest Zagreb
BUDAK dr. NEVEN, Filozofski fakultet Zagreb
ČORALIĆ LOVORKA, prof. Demonjina 9 Zagreb
GOLDSTEIN dr. IVO, Filozofski fakultet Zagreb
GRGIN BORISLAV, Filozofski fakultet Zagreb
HRABAČ dr. BOGUMIL, Filozofski fikultet Novi Sad
JURIŠIĆ mr. IVAN, Zavod za hrvatsku povijest Zagreb
KEMBEROVIĆ HUSNIJA, prof. Sarajevo
KARAMAN dr. IGOR, Zavod za hrvatsku povijest Zagreb
KOLAR DIMITRIJEVIĆ dr. MIRA, Filozofski fakultet Zagreb
KOSTELAC ANA, student Filozofski fakultet Zagreb
KRIŽAK TIMUR, student Filozofski fakultet Zagreb
LABAŠ RENATA, student Filozofski fakultet Zagreb
LEČEK SUZANA, Zavod za hrvatsku povijest Zagreb
MIROŠEVIĆ dr. FRANKO, Školska knjiga, Zagreb
OČAK dr. IVAN, Kroflinova 38 Zagreb
PAVLICEVIĆ dr. DRAGUTIN, Zavod za hrvatsku povijest Zagreb
POLIĆ BOBIĆ dr. MIRJANA, Filozofski fakultet Zagreb
PRLENDER mr. IVICA, Filozofski fakultet Zagreb
STRČIĆ dr. PETAR, Arhiv JAZU Zagreb
